

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostna pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinosti“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročkom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 520
za pol leta 260

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev

zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širini ene kolone
Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin
Osmrtice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 vin

Oglasi v tekstu lista do pet vrst K 5—
vsaka nadaljnja vrsta 2—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev

Oglase sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

Essad paša preganjan iz Albanije. — Preprečen atentat na bana Skerlecza

Cesarjeva bolezen.

Cesarjevo stanje bistveno neizpremenjeno. Jutranje sporočilo.

DUNAJ 19. (Kor.) O cesarjevem zdravstvenem stanju poroča „Korrespondenz Wilhelm“: Noč je bila nemotena. Splošno počutje je popolnoma zadovoljivo. Z ozirom na to, da se cesarju zdravje boljše ne bodo izdajali od sedaj naprej več opoldanski bulletini.

Homatije v Albaniji.

V Draču mir. — Essad paša prognan iz Albanije. — Avstrijske in italijanske čete ostanejo še nadalje v Draču. — Italijanski in francoski napadi na Avstrijo.

DUNAJ 20. (Kor.) Vesti, ki so došle danes iz Albanije, pravijo, da vlada sedaj v Draču mir in da vzdržujejo avstrijsko-italijanske čete, podpirane od albanske žandarmerije in še specialno sestavljene garde, popoln mir in red. Albanska vlada sama je odposlala posebno odposlanstvo k vstašem, ki se nahajajo pred Dračem, da se pogaja z njimi. Dalje se je v vsej naglici konstituiralo vojno sodišče, pred katero pride vojni minister Essad paša, obtožen veleizdaje. Kakor se zatrjuje, bo Essad paša obsojen na smrt, bo pa vsled nedoglednih posledic, ki bi nastale lahko vsled izvršitve justifikacije, pomiloščen in samo obsojen na večno prognanstvo iz Albanije. Sicer pa se v dunajskih diplomatskih krogih zatrjuje, da je vsled energičnega nastopa avstrijskega in italijanskega vojaštva smatrati albansko afero za zaključeno in da se bo šele pozneje pokazalo, če je zavzelo vstaško gibanje v Albaniji res tako velike dimenzije, kakor se je domnevalo. Zato tudi Avstriji in Italiji ne bodo izkrcali več vojaštva, ampak bodo počakali, kako se razvijejo nadaljnji dogodki.

Sicer pa govore v dunajskih diplomatskih krogih silno neradi o možnosti skupnega postopanja Avstrije in Italije, ker se boje, da bi v slučaju skupnega postopanja prišlo do nedoglednih sporov med obema državama, ki bi čisto gotovo razdrli njuno albansko politiko. V slučaju, če bi bili potrebni še nadaljnji koraki, bi Avstrija zagovarjala vsekakor internacionalno akcijo, za katero pa se v Italiji nič kaj ne navdušujejo.

Glasom poročilo iz Drača je bila krivda Essad paše dokazana vsled nekega njegovega pisma nekemu zaupniku, v katerem mu je Essad paša nasvetoval, naj se deluje pri prebivalstvu na to, da bi se bolj poslušalo njegove ukaze in se ne oziralo na naredbe kneza Viljema. To pismo je prišlo knezu Viljemu čisto po naključju v roke. Izročil mu ga je neki sorodnik Essad paše, njegov osebni nasprotnik. Po drugi verziji pa je pripravila kneza Viljema do energične akcije njegova soproga, ki je prišla trdno do prepričanja, da postopa Essad paša neloyalno.

Kakor poroča »Zeit« iz Budimpešte, smatrajo tamkaj situacijo v Albaniji za silno nejasno, ker je postalo muslimansko gibanje silno opasno. Albanski ministrski predsednik Turhan paša, ki je bil danes še v Budimpešti, ni hotel dati o dogodkih v Albaniji nobenih pojasnil. Izjavil je namreč, da nima nobenih direktnih vesti iz Drača in da sploh ne ve ničesar. Videlo pa se mu je, da je silno konsterniran.

Kot jako neprijeten moment se smatra dejstvo, da je podal albanski kabinet svojo demisijsko. Med vojnim ministrom Essad pašo in ministrskim predsednikom Turhan pašo je vladalo, kakor znano, dosega jako intimo razmerje in Turhan paša je še pred par dnevi izjavljal v Rimu, da bi bilo naravnost zločinsko dvomiti o lojalnosti Essad paše. Sumljivo je tudi, da je Turhan paša odpotoval iz Drača ravno v času, ko je pripravljati vojni minister Essad paša revolto proti knezu Viljemu.

Albanski ministrski predsednik Turhan paša je prispel danes na Dunaj, kjer je bil sprejet z najvišjimi častmi. Obiskal ga je v hotelu »Imperial« celo poseben cesarjev odposlanec, ki mu je prinesel cesarjevo darilo, sliko cesarjevo v jako dragocenem okvirju. Ni izključeno, da mu bo Berchtold izposloval tudi avdienco pri cesarju.

Interesantno je, da se je Essad paša pri aretaciji oblekel v svojo gala - obleko in si obesil na prsa avstrijski veliki križec Franc-Jozefovega reda in križec reda italijanske krone. Odičen s temi odlikovanji je korakal Essad paša čisto mirno v spremstvu straže na avstrijsko vojno ladjo »Szigetvar«. S kako umetnostjo spravila italijanska javnost albanske razmere v zvezo z delovanjem Avstrije v Albaniji, dokazuje poročilo milanskega »Corriere della Sera«, ki dolži Avstrijo, da je smatrala

trala direktno za svoj interes da je ustvarjala v Albaniji težavne razmere in slabila stališče vojne ministra Essad paše, da bi izgubila Albanija z njim edino osebo, ki je tvorila jedro eksistence države. Nemški listi nasprotno trde, da ste sedanjí dogodki v Albaniji aranžirali Francija in Srbija.

DRAČ 20. (Izv.) Knez Viljem in njegova rodbina so še vedno v nevarnosti. V mesto dohajajo namreč vesti, da so sklenile čete Essad paše, da napadejo in da popolnoma porušijo mesto, če ne bo Essad paša izpuščen in popolnoma restavriran. Položaj v Albaniji je zelo nevaren in ni izključeno, da pride res do velikega krvolitja.

RIM 19. (Kor.) Poveljnik laške eskadre admiral Trifari, ki je dobil takoj po prihodu v Valono poziv, da naj se vrne nemudoma v Drač, da brani mesto in vladarsko rodbino, je dobil v Draču poveljnika avstrijske in italijanske bojne ladje. Ta dva sta mu dala pojasnila o položaju in sta povedala med drugim sledeče: Knez Viljem je prošil zase in za svojo rodbino takojšnjo pomoč. Obenem sva zagledala iznad palače kneza konvencionalna znamenja »Na pomoč«. Nato sva takoj izkrcala avstrijske in italijanske mornarje in to izključno v varstvo kneza in njegove rodbine. Admiral Trifari je šel nato z nama h knezu in po kratkem skupnem posvetovanju, v katerem je knez pojasnil nevaren položaj, je bilo sklenjeno, da se Essad paša, ki je povzročitelj in glavni vodja vstaje, nemudoma aretirajo in odvede na avstrijsko vojno ladjo »Szigetvar«.

DUNAJ 20. (Izv.) Pozno ponoči je došlo iz Drača poročilo, da se je knez Viljem na prigovarjanje in po posvetovanju s poslaniki odločil, da ne postavi Essad paše pred nujno konstituirano vojno sodišče, temveč da ga samo izžene iz Albanije. Zato je bila po naročilu kneza Viljema že danes popoldne predložena Essad paši v podpis izjava, s katero se zavezuje, da zapusti Albanijo in se brez knezovega dovoljenja ne vrne več v deželo. Essad paša je izjavo tudi že podpisal. Njega in njegovo ženo so nato prepeljali na italijanski parnik »Benghasi«, ki je ob treh popoldne potem odpeljal v Brindisi, kjer se bo Essad paša izkrcal in odpotoval nato v notranjost Italije. Kaj se zgodi z ostalimi vjelezniki prišleži Essad paše, še ni znano. Za danes ponoči pričakujejo v Draču še prihod avstrijske križarke »Admiral Spaun«.

RIM 20. (Izv.) »Giornale d'Italia« prinaša danes tendenciozno protiaustrijsko pobarvano poročilo iz Drača, v katerem namiguje, da je imela pri padcu Essad paše neposredno vmes svoje prste Avstrija. List pravi: »Izdajalec Essad paša je padel kot žrtev izdajstva, ki bo zopet le na korist avstrijske politike v Albaniji.«

PARIZ 20. (Izv.) »Temps« priobčuje očitno oficijozni članek o albanski krizi, v kateri izraža nezaupanje proti avstrijski in italijanski politiki v Albaniji. Obe državi da podpirata kneza Viljema, česar pa čisto gotovo ne delate iz idealizma. List pozivlja Francijo, naj bo na straži, da ne bodo potem Francija in druge države triplecentne plačevale zadnjih stroškov.

DUNAJ 20. (Izv.) Avstrijski in italijanski mornarji ostanejo na izrecno željo kneza Viljema še nadalje v Draču. Knez Viljem je tudi obvestil avstrijskega in italijanskega poslanika, da je poveril ministrsko vodstvo še nadalje sedanjí vladi, dokler ne bo sestavljen nov kabinet.

Uradno poročilo o odstavitvi in o aretaciji Essad paše.

DRAČ 19. (Kor.) Ker se je vstaja kljub vsem poskusom jo vsaj ublažiti vedno bolj širila in vedno bolj ogrožala ne samo deželo in bližnjo okolico glavnega mesta, marveč celo glavno mesto samo, se je začela vlada pozorneje baviti z vstaši. Višek nevarnosti je dosegla vstaja, ko se je zvedelo, da korakajo močne in izborna oborožene čete vstašev proti glavnemu mestu, da so zavzele na poti že več vasi in naselbin in da so komaj par ur oddaljene od glavnega mesta. V tem se je tudi spoznalo, da je igral Essad paša dvojno igro in njegova krivda se je odkrila popolnoma. Essad paša je slutil to nevarnost in je pomnožil, ko je čul o nevarnem bližnjem vstašev, s katerimi je bil v zvezi, svojo telesno stražo. To dejstvo je kneza Viljema popolnoma uverilo o krivdi in o nepošteni igri do sedaj tako čislane in vsestranske spoštovanega in odlikovanega albanskega državnika. Knez Viljem je sklenil odstavit Essad pašo. Knez je ta sklep po daljšem posvetovanju z ostalimi mu zaupniki uresničil in je odredil, da naj gre tajni častnik holandske žandarmerije s precej močnim oddelkom k Essad paši in naj zahteva od njega, da naj odpusti svojo telesno stražo in izroči orožje. Essad paša je ugodil povelju častnika in je ukazal telesni straži,

da je odločila puške. Ko so pa hoteli orožniki te konfiscirane puške odnesti, je Essad paša dal nenadoma svojim ljudem ukaz, da naj vzamejo zopet svoje orožje. Ta ukaz, ki se je bliskoma izvršil je iznenadil vse navzoče. Takoj nato je pričela telesna straža Essad paše streljati na narodne gardiste. Tudi ti so začeli streljati in vnel se je pravi boj v okolici hiše Essad paše. Kmalu nato je začela streljati na Essad pašino hišo tudi baterija, katero so pripeljali prejšnji večer skrivaj na sosedni hrib. Ko je Essad paša uvidel, da je izgubil, ko se je en del njegove hiše že porušil vsled krogelj od baterije, za katero ni niti vedel, je ukazal svojim ljudem, da so odložili orožje in se je udal. Vjel ga je oddelček avstrijsko-ogrskih in italijanskih mornarjev, ki so ga odpeljali v vladno palačo. Essad paša, ki je bil oblečen v uniformi generala je vzel s sabo tudi svojo ženo. — V boju med gardisti in četo Essad paše je bil en gardist ubit, veliko pa jih je bilo težko in lahko ranjenih.

KOTOR 20. (Kor.) Avstrijska vojna ladja križarka »Admiral Spaun« je dobila nalog, da naj odide takoj v Drač.

Turkhan paša rešuje Albanijo na Dunaju.

DUNAJ 19. (Kor.) Albanski ministrski predsednik Turkhan paša pride jutri ob 6 pop. iz Budimpešte na Dunaj. Na kolodvoru ga bo počakal c. in k. konzul pl. Rudnay, ki je dodeljen predsedniku za čas njegovega bivanja na Dunaju. Turkhan paša bo stanoval kot gost vlade v hotelu »Imperial«. Zvečer se bo udeležil dinerja, ki ga priredita njemu na čast grof in grofica Schönburg-Buchheim. Ob 9.30 se vrši njemu na čast soareja pri tajnem svetniku Francu Harrachu, ki je predsednik albanskega komitaja. Podpredsednik albanskega komitaja dr. Edvard princ Lichtensteinski bo priredil na čast Turkhan paši v četrtek intimen dejeuner, na katerega je povabljen tudi italijanski poslanik na Dunaju vojvoda Avarski.

Delegacije.

Avstrijska delegacija.

Plenarna seja. — Po Švihovi aferi. — Poizkušeno podkupljenje državnih uradnikov.

BUDIMPEŠTA 19. (Kor.) Sejo je otvoril predsednik grof Sylva Tarsouca. Prisostvovala sta seji tudi zunanji minister grof Berchtold in ministrski predsednik grof Stürgkh. Pred prehodom na dnevni red je stavil del. Langenhann na ministrskega predsednika sledeče vprašanje: Povodom procesa dr. Šviha — dr. Heller sta izpovedala državna poslanca Klofač in Stříberny, ki sta bila zasljučana kot priče, da sta izvedela od nekega njima osebno znanega poštnega uradnika, da ga je policijski komisar dr. Klima navedel, da naj proti gotovi mesečni nagradi izroči za 24 ur vsa pisma nemškega »Volksrata« na Češkem, ki pridejo v njegov urad državnih policij v Pragi. Dalje je izjavil uradnik nemškega »Volksrata«, Pilz, da mu je stavil neki policijski konfident enako ponudbo. Taki, sicer v teh slučajih brezposelnih poizkusih češke državne policije konstatirajo poizkus, dovesti državnega uradnika do zlorabe svoje uradne oblasti, odnosno zasebnega uradnika h kaznivji zlorabi zapuane mu oblasti. Ministrski predsednik naj odgovori, če se je o tem informiral, če je uvedena tozadevna preiskava in kaj namerava tozadevno ukreniti. Grof Stürgkh je odgovoril: »Res je, da sta poslanca Klofač in Stříberny kot priči v Švihovem procesu izpovedala, da je policijski komisar dr. Klima navedel nekega poštnega uradnika in mu ponujal denar, da izda pisma nemškega »Volksrata«. Obenem se je izvršil tudi poskus, da se podkupi na podoban način Pilza, kar pa je Pilz zavrnil. Hočem omeniti pri tem, ker sem že ravno pri besedi, še en drug slučaj, katerega se delegat Langenhann v svojem vprašanju ni dotaknil. Podobno je namreč priobčil tudi neki socialnodemokratski list, da je spravila državna policija svojo tajno zaupnico Hedviko Ondraczkovo v pisarno odvetnika in poslanca dr. Soukupa. O tem so se izvršile takoj natančne poizvedbe, ki pa niso dosegle nobenega pozitivnega uspeha, ker že ustroj konfidentstva, v kolikor obstoja pri državnih policij, po katerem posredujejo te podrejeni uradniki s konfidenti, pri čemer vodilni uradniki o načinu teh posredovanj niso informirani, sam zahteva, da se vrše take preiskave veliko obširneje kot so se vršile dosedaj. Kar je v tem slučaju dognala preiskava, je to, da je dr. Klima pozvan na odgovor, zanikal, da bi bil sploh s kakim uradnikom govoril kaj podobnega. Za državno upravo je to zadostovalo. Sicer pa se bo stvar dognala še temeljiteje, ker je vzel vso zadevo v roke državno pravdnštvo. Splošno podarjam, da bo vlada storila tozadevno preiskave se nadaljuje — da se

take razmere končajo in eventualni krivci kaznujejo. — Nato je govoril delegat dr. Ellenbogen, ki je pozval grofa Berchtolda, da naj da natančno pojasnilo glede dogodkov v Albaniji.

Grof Berchtold je povedal, da je prišlo med Essad pašo in njegovo pomnoženo četo, ki se je utrdila v Essad paševi hiši in med holandskim orožništvom do spopada, pri katerem je Essad paša podlegel in je bil vjet. V ta boj je posegla tudi artilerija, ki je porušila del hiše Essad paše. Essad pašo so nato na prošnjo kneza Viljema odpeljali na avstrijsko vojno ladjo »Szigetvar«. Kolikor sem do sedaj zvedel, ne morem še izreči o dalekosežnosti teh dogodkov. Pripominjam pa, da moramo pri oživotvorenju nove države na Balkanu računati na različne incidente take vrste. Zato mislim, da iz teh dogodkov ne smemo sklepati na preveč dalekosežne posledice. — Delegat Nemec je stavil vprašanje, v kakšnem razmerju je stala vlada s Šviho, iz katerega fonda so bili plačani ti stroški in če je vlada pripravljena uvesti res natančno in strogo preiskavo in kaznovati vse krivce. — Nato je prešla seja na dnevni red in se je pričela obravnava glede proračuna zunanjega ministrstva.

Prvi je govoril delegat dr. Baernreither, ki je vprašal zunanjega ministra, če so veslele pred vsemi Avstrija in Italija voline, da si ustvarijo pravo sliko o položaju v Albaniji in če hočejo ukreniti potrebno, da se napravi končno enkrat tudi mir v Albaniji. Nato je govoril delegat o gospodarskem položaju Avstrije z ozirom na našo zunanjo gospodarsko politiko in na naše trgovinske pogodbe. Dalje o vprašanju orijentalne železnice in o raznih notranjih vprašanjih monarhije, kakor o češko-nemškem vprašanju itd. Sledil mu je delegat Nemec, ki je silno ostro napadal sedanjí režim v Avstriji. Izjavil je končno, da tvori edino skupno vez v Avstriji samo še parlament, in če se uniči ta, izgine njim eksistencna možnost Avstrije. — Nato je bila seja prekinjena in se nadaljuje popoldne. — Govoril je prvi delegat dr. Korošec, ki je poudarjal, da se morajo kaznovati agitatorji, ki delujejo na mejah monarhije proti monarhiji in oni, ki omogočajo tem agitatorjem njihovo delo. Romuni v Bukovini in na Ogrskem so cesarju in monarhiji vdani, zapeljujejo pa jih brezvestni agitatorji. Kakor z Rusini, se postopa tudi z drugimi narodi. Hoče se jih namreč raznaroditi. Govornik opozarja samo na dejstvo, kako se je zatiralo skozi desetletja hrvaški narod. Kakor se postopa s temi na Ogrskem, tako se postopa v Avstriji z Jugoslavlani. Pri tem se spominja govornik razmer v Primorju in položaja Slovencev na Koroškem. Pri preloži naše zunanje politike se mora gotovo vedno vpoštevat to, da so dali Slovenci državi vedno, kar je potrebovala, da je treba torej njimji temu primerno ravnati. V naši zunanji politiki se govori vedno o boju med Germani in Slovani. To sta jasno izrazila ogrski ministrski predsednik leta 1912. v Aradu in nemški kancelar Bethmann-Hollweg leta 1913. Romuni se reklamirajo za monarhijo samo zaradi tega, da se zaključijo oborož, falanga okrog Slovanov. Naše razmerje z Italijo si predstavlja nemška javnost kot tako, da pomaga tudi Italija Nemčiji z vsemi močmi v boju proti Slovanom. To vodilno misel naše zaveznišice Nemčije so sprejeli od nje za svoje geslo tudi naši primorski Nemci, kar nam kažejo njihove zveze z Italijani, ki so se že dovolj jasno pokazale. Namen naše zunanje politike ne more biti ta, da bi vodila boj proti Slovanom. Cilji naše zunanje politike morajo stremeti za tem, da se ohrani država v notranjosti krepka in da se omogoči njen gospodarski in kulturni razvoj na zunaj. Jugoslavlani vedo, da imajo v državi to nalogo, da ostanejo ob Adriji trdna zaslomba Habsburžanov in da odpro pota za prijateljske odnose z balkanskimi državami. — Nato je govoril delegat dr. Buga t t o, ki je odgovarjal pred vsem večerjšim izvajanjem in delegaciji glede primorskega vprašanja in glede narodnostnih vprašanj med Slovenci in Italijani. Zavezmal se je za italijansko univerzo in je obsojal zatiranje in nazadovanje italijanskega življa v Primorju, ki pada, med tem ko raste in se jači slovanski živeli, pri čemer namigava, kot bi to povzročila vlada, obenem pa poudarja, da ne govori tega v obliki poziva na inozemstvo. Pravi, da so Italijani tudi dobri Avstrijci, da nimajo nobenih centrifugalnih tendenc. — Nato je odgovoril grof Berchtold poslancu dr. Korošču še zaradi njegove kritike dveh uradnikov pri vatikanskem poslanstvu, nakar je bila seja zaključena in se nadaljuje jutri.

Ogrska delegacija.

Plenarna seja.

BUDIMPEŠTA 20. (Kor.) V današnji seji se je nadaljevala debata o voinem prora-

čunu. Govoril je prvi del. grof Julij Andrássy in sicer o potrebi ojačenja mornarice in o utrditvi Sedmograške, katero želi imeti utrjeno z močnimi trdnjavami, ne da bi pri tem kazala Avstrija kako ostro proti Romuniji. Po kratkih govorih F. M. Tamassya, grofa Tisze in poročevalca Hegedüsa, so bili nato sprejeti ordinarni, ekstraordinarni in špeciální krediti. — Seja se je nadaljevala popoldne; dnevní red: Mornariški proračun.

Dopolnilna državnozbornska volitev na Notranjskem.

LJUBLJANA 20. (Izv.) Pri včerajšnji dopolnilni državnozbornski volitvi za postojnski okraj je bil izvoljen kandidat S. L. S. dr. Lovro Pogacnik, ki je dobil 5130 glasov, kandidat narodno - napredne stranke, postojnski župan Lavrencič, pa 4223 glasov. Pri zadnjih državnozbornskih volitvah l. 1911 je dobil kandidat nar. napredne stranke dr. Novak 1383, dr. Žitnik 6559 glasov. Kandidat S. L. S. je zmagal torej z večino 907 glasov.

Preprečen atentat na bana Skerlecza?

ZAGREB 20. (Izv.) Na čast nadvojvodi Leopoldu Salvatorju, ki se mudi sedaj tu, se je vršila danes v »Zemaljskom kazališču« slavnostna predstava »Tosca«. Pred koncem predstave se je zbralo pred gledališčem veliko število radovednega občinstva, ki je hotelo videti nadvojvodo. Toda nadvojvoda je s svojim spremstvom odšel iz gledališča že precej zgodaj, da se je lahko udeležil garnizijskega večera v »Palace hotelu«. Pač pa je ostal v gledališču do sklepa predstave ban baron Skerlec. Ko je vstopil ban po predstavi sam v avtomobil, se je polastilo občinstva veliko vznemirjenje. Neki mladenič se je skušal preriti v prve vrste, vsled česar je takoj vzbudil pozornost množično navzoče policije in je bil končno aretiran in odveden na policijsko ekspozituro. Pri zaslšanju je izjavil, da je trgovski akademik in da se piše Milutin Schesar. Našli so pri njem nabit samokres, toda Schesar je odločno izjavil, da nikakor ni imel namena, izvršiti atentat na bana. Samokres da je nosil vedno pri sebi. Schesarja so obdržali kljub temu v zaporu in je tudi pri zvečernem zaslšanju vztrajal pri svojih trditvah.

Prof. Masaryk za dr. Šviho.

PRAGA 20. (Izv.) Masarykovo glasilo »Čas« prinaša danes senačni uvodnik z naslovom »Šviha in Wiener«. V članku izjavlja Masaryk, da je prišel na podlagi jako zanesljivih informacij do prepričanja, da je praška policija sicer imela nekega konfidenta Wienerja, da pa to ni bil dr. Šviha. Prof. Masaryk pravi: »Izjavljam, da je dokazano, da dr. Šviha ni bil plačan konfident. To mi je zagotavljali tudi neki policijski uradnik in policijski ravnatelj dr. Křikava je še pred par dnevi osebno izjavil dr. Kramafu, da Šviha ni bil policijski konfident. Izražam željo, naj dr. Kramar, Švehla in Nemec, kot voditelji najmočnejših čeških strank zahtevajo od vlade, da poda točne podatke glede te afere. Masarykova razkritja so vzbudila seveda v češki javnosti veliko začudenje. Danes se celo razširjajo vesti, da ekstirira fakično policijski konfident, ki pa še ni razkinkan in tudi ni član narodno-socialne stranke. Vsekakor ni izključeno, da pridejo glede afere Šviha še kaka presenečenja.

Srbska skupščina.

BELGRAD 20. (Izv.) Skupščina je sklicana za petek k seji. Vsi vladni poslanci so pozvani, da se sigurno udeležijo, češ da je vlada v nevarnosti, ker se pripravljala opozicija na obstrukcijo. Vlada stranka se pripravila, da stre na vsak način obstrukcijo, ker se zanašajo na zaupanje, ki je ima vlada po srečno dovršenih obeh vojnah.

Ločitev države od cerkve.

LONDON 20. (Kor.) Zbornica je sprejela zakonski načrt glede ločitve države od cerkve v Walesu v tretjem branju s 328 proti 251 glasovi.

Vladarski obiski v Petrogradu.

PETROGRAD 20. (Izv.) Predsednik Poincaré pride v Petrograd dne 6. junija. Dne 19. junija dospe saksoski kralj, konec poletja pa nizozemska kraljica Viljemina.

Tumulti v nemškem državnem zboru.

BERLIN 20. (Izv.) Danes je bilo zaključeno zasedanje državnega zbora. Ko je predsednik tem povodom zaklical »Hoch Kaiser Wilhelm!«, socialisti niso hoteli vstati raz svoje sešede, kar je povzročilo velike tumulte. Predsednik je ostro grajal postopanje socialistov in izrekel svoje obžalovanje, da so kršili socialisti s svojim nastopom dolžno spoštovanje do vladarja Socialisti so proti temu energično protestirali.

Dr. Rybář o nujni potrebi splošne narodne obrambe.

Govoril na občnem zboru »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov«
17. dne majnika meseca I. 1914.

Na občnem zboru »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov«, ki je bil ob enem mejnik petletne dobe delovanja tega društva za našo splošno velpomembnega društva, je državni poslanec dr. Rybář izpregovoril pomemben govor, v katerem je z ozirom na očitana, izrečena na občnem zboru na naslov jugoslovanske državnozbornske delegacije v stvari narodne obrambe in druge podobne očitke podal več tako globoko v naše narodno življenje posegajočih misli, da bi bila prava škoda, ko bi jih ne otepi pozabnosti.

Govornik je v začetku svojega govora poudarjal, da ne nastopa kot oficijelni branitelj parlamentarnega zastopstva, ker za to niti nima mandata, niti ni poklican, da bi opravičeval, kar se je in kar se ni zgodilo, temveč edinole v svojem imenu. Spominjal se je nato petletne družbenega delovanja. Doba petih let pomenja pač res v dobi naroda, posameznika in tudi društva malenkost, toda za to društvo je ta petletna doba res velpomembna. Naravnost čudno je, da se je društvo ob takih razmerah, ki vladajo v Avstriji, sploh moglo vzdržati tako dolgo. Mnogo poguma je bilo treba tistim možem, ki so stali že od začetka na čelu društva in se vzdržali na svojih mestih ne samo vkljub vsem napadom od strani nar. nasprotnikov in njih denuncijam, temveč tudi najhujšemu pritisku od zgoraj. Slavje družbene petletnice je ob enem tudi slavje tistih mož, ki so vodili društvo v tako težkih razmerah. Zato pa tudi najpriznanejši čestitke vsem, ki so bili v vodstvu društva, v centrali in tudi podružnicah, kjer je delo marsikaterikrat še težavnejše, nego v centrali.

Slovincem kruha na domačih tleh.

Društvo se je ustanovilo, da brani stanovske in narodne interese jugoslovanskega železniškega uradništva. V drugih državah, pri drugih narodih so take organizacije le strogo strokovne, stanovske. Pri nas v Avstriji, kjer pa dobiva vsaka stvar, ki stopa v javnost, nekaj narodni kolorit, je naravno, da je dobilo tudi to društvo svoj narodni kolorit in se mora skoraj v prvi vrsti baviti z narodnostnimi vprašanji. Tako je društvo prestopilo na polje, ki je v drugih razmerah izključeno iz družbenega delovanja, pri nas pa je ne le naravno, temveč naravnost potrebno, ker je pri nas vsako strokovno, stanovsko vprašanje tudi narodnostno vprašanje.

Kaj pomaga, če mednarodna koalicija pripori železniškemu uradništvu velike poboljške na stanovskem polju, če pa Slovencem sploh ne more priti ne le do teh poboljškov, temveč niti do te službe; kaj pomaga, ko vsa boljša mesta zasedajo Nemci, našim ljudem pa ostajajo le zadnja, najslabša; kaj pomaga, če vzlic vsemu temu toliko Slovincem ne more živeti na svoji zemlji: prišlijsi smo, da napravljamo iz tega vprašanja narodnostno vprašanje, saj gre tudi tu za narodni obstanek, saj ne gre tu le za zvišanje plače posameznikom, temveč za to, da naši ljudje sploh pridejo do kruha.

Omenjal se je, da se očita našim železniškim uradnikom

slovanski iredentizem.

To očitaje gre nam vsem. Hudo je to očitaje v tistem smislu, kakor je izrečeno. Toda če hočemo biti odkritostni, moramo reči, da smo res iredentisti, neodrešenci, toda ne v tistem državnopravnem smislu, kakor nam očitajo. Ne iščemo mi ničesar zunaj črnozlatih mej, kakor delajo drugi, ki se sklicujejo na pomoč od zunaj. Mi se ne obračamo za pomoč na zunaj, mi ne iščemo intervencije tujih zunanjih ministrstev — laški listi so pisali te dni, da se ne bodo Italijani pritoževali več na Dunaju, temveč pri ministrih zunaj črnozlatih mej — mi se sklicujemo edino le na naše državne osnovne zakone, mi stojimo na zakonitih tleh in hočemo v okviru avstrijskih zakonov doseči, kar nam je zajamčeno v teh zakonih. Tu se vidi, kakšno zmešano pojme morajo imeti tisti, ki nas hočejo pobijati s takimi sredstvi. Smo iredentisti, ker stokamo pod nesrečnim sistemom, na podlagi katerega se smatra za bogu in cesarju ljubo delo, če se s pomočjo nemškega uradnega jezika izpodirajo v vseh polji naši ljudje in se vrivajo na njihova mesta tujci, ki jih pošiljajo k nam, ker ali niso sposobni za službovanje na svojih mestih, ali iz kakega drugega vzroka. Za službovanje pri nas je dober vsak priptenec, samo za domačina ni mesta. Po vsem tem pa naj smo mi potem iredentisti, ki stremimo preko naših državnih mej. Očitajo nam, da se

izseljujemo v Srbijo.

Žalibog je to res. Toda zakaj? Nikakor ne zato, ker hočemo morda demonstrirati za nedovoljene ideje, temveč zato, ker naši ljudje ne morejo najti kruha na svojih domačih tleh, dočim pa je na naših tleh dovolj kruha za tujce ne le iz domače države, temveč celo iz tujih držav! (Vihar ogorčenja.)

Potem se pa še čudijo v vojnem ministertvu, da se toliko naroda in to zlasti pripadnikov slovanskih in posebno jugoslovanskih narodov seli iz Avstrije v Ameriko in tudi na Balkan ter se bo menda odslušal celo še v Malo Azijo, ki jo smatrajo nekateri za obljubljeno deželo avstrijskih narodov, ali pa nekoliko bliže, v Albanijo, za katero se troši toliko naših milijonov. Vojni minister naj ne preganja izseljenških agentov, temveč naj se raje oglasi pri svojih kolegih v drugih ministrstvih; potem je pričakovati, da se naši ljudje ne

bodo izseljevali več v Ameriko in Albanijo, pa tudi ne v Srbijo! (Odobrovanje.)

V svojem nagovoru je društveni predsednik tudi pozdravljaj ljubljansko podružnico, ki da se nahaja v srečnem položaju, da deluje na ozemlju, ki je daleč od obmejne boja, ki ga morajo voditi druge podružnice. »Naj mi ne zameri gospod predsednik, da ga nekoliko korigiram«, — je dejal govornik. »Morda so

razmere v Ljubljani še slabše, nego drugje.

in za to trditev naj navedem nekaj znakov, ki kažejo, da je razvoj razmer v Ljubljani tak, da so taka obrambna društva v Ljubljani tudi potrebna, da je potrebno, da so taka društva, kakor je »D. i. ž. u.«, tudi v Ljubljani ne le stanovska, temveč tudi narodno-obrambna.

Pred leti je stal na čelu kranjske deželne vlade pripadnik slovanskega naroda, baron Winkler. Če primerjamo tiste čase z današnjimi, moramo reči, da so se razmere izpremenile naravnost obupno za nas. Danes na čelu deželne vlade ni Slovenec in Slovencev tudi ni na drugih vodilnih mestih. Na sodišču, kjer je vendar največja potreba dobrega občevanja z ljudmi in se zahteva drugje poleg popolnega znanja pismenega jezika celo znanje raznih narečij, vladajo naravnost neverjetne razmere. Samra se za greh, če se v justici posvečenih prostorih oglasi sodnik s slovensko besedo.

Je pa treba konstatirati še nekaj drugega, kar kaže, kako žalostne so razmere v Ljubljani. Je res tu pritisk od zgoraj, toda razmere se niso poslabšale toliko zaradi pritiska od zgoraj, temveč ker

manjka odpora meščanstva.

ker manjka v Ljubljani umevanja položaja. Če se je mogla zgoditi v avtonomnem zastopu, da se je slovenski zastopnik oglašil za utrkviziranje ljubljanskih šol, ko se na mejah z vsemi svojimi močmi borimo proti takim šolam, ko Nemci sami priznavajo in je izreklo tudi ministrstvo samo, da utrkvistične šole ne odgovarjajo zakonitim predpisom; ko vemo, da te šole niso le pedagogičen nonsens, temveč za nas pravi zločin; ko je celo državno sodišče izreklo, da so utrkvistične šole protizakonite; če so se vkljub vsemu temu našli v Ljubljani ljudje, če se je vkljub temu našla slovenska stranka, ki ne le, da se ne brani, temveč celo zahteva take šole: potem moramo reči: razmere so res žalostne! Vsi tisti, ki jim je na tem, da se narod ohrani, se morajo z vsemi silami upreti taletu početju in z vsemi svojimi močmi delati na to, da ne zmagajo tisti, ki ne samo ne vidijo preteče narodne smrti, temveč jo celo pospešujejo!

Zato je potrebno v Ljubljani tudi tako društvo, kakor je »D. i. ž. u.«, in je le žele, da bi vršilo uspešno svojo narodno-obrambno nalogo.

Poslanska pomoč.

Govornik se je nato bavil z očitanjem, da društvo ni dobivalo pri državnih in deželnih poslancih tiste pomoči, kakor je pričakovalo. Povedati hoče v tem oziru odkrito besedo. Ko se je pred petimi leti ustanovilo društvo, si je delalo iluzije društvo in tudi govornik sam. Te iluzije so bile jako rožnate. Mislilo se je, da zadoštuje, da se ustanovi društvo, ki bo zbiral material, ki ga bo podajalo državnim poslancem, ti pa poskrbe, da se odpravijo krivice. Zapeljali nas je vse to, kar smo videli pri Nemcih. Vedeli smo, da se za vsako imenovanje, za vsako izpremembo zanima nemški »Volksrat« in da se vse vrši po njegovih željah. Mislili smo, da bo pri nas tudi tako, ko bodo za društvom stali naši poslanci. Toda stvar ni tako enostavna. Pri nas ni tako, kakor drugje, kjer poslanci z lahkoto dosega marsikaj za svoje okraj; pri nas pa ni tako. Kakor hitro zahteva slovenski poslanec nečesa, se hitro oglasi tudi poslanec nasprotnih narodnosti. Tako nima slovenska delegacija, tudi če je slozna, tiste moči, kakor jo ima nemški »Nationalverband«, ki je stebler tega sistema in predstavitelj tiste avstrijske državne misli, ki je vztrajala v glavah tistih ljudi, ki hočejo v Avstriji nemejeno vlado nemškega duha in nemškega naroda.

Razmere so torej težavne že same po sebi, a še težje so, ker

jugoslovanska delegacija ni slozna.

Ko je društvo želelo skupnega nastopa, ga ni bilo in napravljalo je to slab vtisk. Morala bi pač res biti vsa jugoslovanska delegacija na strani društva, vsaj z ozirom na nemško nevarnost, ko so Nemci že vsi Stajersko in Koroško, da celo tudi že Kranjsko in Trst pritegnili v svojo interesno sfero. Morala bi pač biti slozna, vsaj kadar gre za važna vprašanja. Ni pa mogoče to za vsako vprašanje, kajti za malenkosti ni mogoče stavliti kabinete vprašanja. Treba je povedati to odkrito, da ni poznejših zamer. Saj je prav tako tudi pri Čehih. Kaizlovi memoari govore dovolj jasno, koliko truda je treba, da se v posameznih osebnih vprašanjih izpodbije vpliv nemških zastopnikov in nemške birokracije. Saj so povsod referentje, ki so prav tako nacionalno zagrizeni, kakor nemški poslanci sami, le da so previdnejši, a zato tem bolj nevarni, ker imajo več moči.

Toda vzlic vsemu temu pa ni treba obupavati. Če nas niso pogotilni dosedaj, nas tudi ne pogotitje odslej, ko smo se začeli zavedati. Če pa hočemo uspehov

našemu skupnemu delu, nam je treba iskati in najti

zaslonbe v narodu samem!

V tem oziru se strahovito greši. Kaj naj vendar dosežemo poslanci pri železniškem ministru, če se nahajajo slovenske občine (mesto Radovljica na Kranjskem! — Prip. ured.), ki imenujejo istega železniškega ministra za častnega občana, ker se je, ne morda v interesu občine, temveč le v interesu splošnega prometa razširila tamkajšnja železniška postaja. Kako naj grmimo poslanci proti delu, da nam pošiljajo semkaj v naše kraje nemške uradnike, ko skoraj vse občine z nemškimi uradniki v nemškem jeziku! — Govornik je tu povedal primer iz svoje odvetniške prakse, ko je prišel k njemu slovenski trgovec iz Dolenjske, da bi posredoval zanj pri železniškem ravnatelstvu v Trstu z nemško prošnjo, češ, da drugače ne razumejo. — »In tako se dogaja vsak dan. Če se potem gode take stvari s strani našega ljubega naroda, potem se naj pa nihče ne čudi, če poslanci nimamo dovolj opore na Dunaju! V tem oziru je pač res treba radikalne izpremembe! Treba je poučevati ljudstvo in širiti med njim spoznanje njegovih dolžnosti napram samemu sebi. Šele potem, ko pride narod do spoznanja, je mogoče pričakovati izpremembe teh razmer.

Treba je pa tudi iz druge strani, da se vse uradništvu oklene svoje organizacije. Potem bo tudi stališče poslancev lažje, ker lahko pokažejo, da niso poslanci »hujšakci«, kakor jih tako radi imenujejo tam zgoraj, temveč da je za njimi vse uradništvu, ki se zaveda svojih pravic. Treba je mnogo agitacije in — previdnosti. Ne gre, da bi se takoj zametavali razni »kontrolorji Skrobarji«, ki so le iz slabosti krenili na nasprotno stran; z njimi ne smemo biti prestrogi in jih moramo skušati z dobroto pridobiti zase. Proti tistim, ki so iz hudobije proti nam, seveda ne smemo poznati nikakega usmiljenja. Tako bodi v bodoče delovanje društva v tej smeri, za kar mi želimo najboljših uspehov! (Dolgotrajno živahno odobrovanje.)

Hrvatsko-slovenskim volilcem Istre v prvih treh okrajih pete kurije.

Prvi trije okraji pete kurije za volitve v dež. zbor Istre spadajo pod takozvane italijanske okraje, ki se pa vendar le nahajajo v njih veliko število našega naroda.

Zdaj, o priliki volitev, se ponuja lepa prilika našemu narodu v teh okrajih, da zopet dokaže, koliko je našega naroda žrtvovanega v dosedanjih laških domelah in da ta njegova sedanja nočna afirmacija bo najboljša podlaga nadaljnjemu delovanju za rešitev našega naroda iz itilijanskega suženjstva.

Kandidature v teh okrajih so postavljene po želji pozvanih naših faktorjev in velikega števila naših volilcev. Čeprav jih službeno ne kandidira P. D., vendar imajo te candidature enako obvezano moč, ker ne gre za osebo, ampak za našo afirmacijo, da bomo mogli potem šteti, koliko je glasov palo za slovenskega kandidata, in da bomo mogli sklepati iz tega, ali smo nazadovali, ali napredovali, in v koliki meri.

Zatorej, vsi naši slovenski in hrvatski volilci: kot en moč dajte svoj glas predloženim vam kandidatom!

Nobena osobna razlika, noben izgovor naj ne bo v zapreko, da bi katerih naših volilcev ostal doma, ker vsak naš glas manjše pomenja za našo narodno stvar moralno izgubo.

Dotični volilni odbori postavljajo te kandidate v navedenih okrajih pete kurije:

V I. okraju: Medoš Andrej od Luke, poselnik Medoš.

Ta volilni okraj obsega dober del sodnega okraja piranskega, koperskega in od bujske sodnije samo mesti Umag in Novigrad.

V II. okraju: Gerolami Anton, župeupravitelj, Feškulin, Mandić Ivan, župnik, Kaštel, (Buje).

K temu volilnemu okraju spadajo ostali del sodnega okraja Buje, vsa laška mesta motuvunske in poreške sodnije, staro mesto Buzet, samo mesto Pazin, samo mesto Labin in Plomin, Rovinj, Vale, nekateri občine v puljskem in lošinjskem okraju.

V III. okraju: Pederin dr. Rudolf, odvetniški kandidat, Pula.

K temu volilnemu okraju pripada en del mesta Pula, kjer se nahaja precej veliko število našega naroda, in smo več nego uvajeni, da če bi se vsi naši ljudje, vsi Hrvati in Slovenci v tem okraju zavedali svoje nardne dolžnosti in da se ne bi nekteri dajali voditi za nos od fantoma takozvanega socializma, bi bil ta okraj lahko naš! A tudi v prvih dveh okrajih lahko pozremo Italijanom svojo moč.

Torej vsi na delo!

Kadar delamo, nas nasprotnik občuduje in kaže na nas kakor primer rumnega naroda; kadar se pa pravdamo in prepiramo, se nasprotniki samo smejejo naši neumnosti. Pokažimo torej, da smo ljudje na svojem mestu, da smo Slovenci in Hrvati, ki dobro umevajo svojo nalogo!

Dnevne vesti.

Vesti iz Srbije. Glasovi o predstojećih spremembah v srbski vladi, posebno pa o odstopu vojnega ministra Stefanovića, so neosnovani in ne more biti niti govora o njih, ker je večina skupščine odobrila postopanje vlade, s čemer je pozicija vlade le ojačena. Taka zagotovila je dobila »Srbska korespondenca« iz parlamentarnih krogov.

V kratkem pridejo v obiske v Beograd romunski inženirji in dijaki, ki bodo gostje tamošnjega društva inženirjev in ar-

hitektov. Za binkošti pa pridejo srbski inženirji in dijaki belgajske tehnične fakultete v Bukarešto v obiske in si ogledajo o tej priliki, romunska petrolejna polja in eno pristanišče. V Beogradu delajo velike priprave za sprejem Romunov.

Kakor znano se je dne 15. junija 1389 odigrala na Kosovem polju tista velika zgodovinska tragedija, ki je bila začetek 500-letnega suženjstva srbskega naroda: bitka med srbskim carjem Lazarjem in turškim sultanom Muradom. Srbi so bili pregnani, ali na bojišču je doletela smrt tudi sultana. Ubil ga je srbski junak in vojskovodja Miloš Obilić. 70 let potem je srbska država popolnoma prišla pod turško gospodarstvo. Ta tragedija pa je ostala neizbrisno zapisana v duši srbskega naroda in živa je ostala želja po maščevanju od tedaj pa do najnovijih časov, ko je Kosovo — res maščevano in so Srbi, ki so ječali v turškem jarmu, zopet osvobojeni. V proslavo osvobođenja se bo vršil dne 15. junija v bližini starodavnega samostana Gračanjskega velik naroden praznik — Vidovdan. Delajo se že sedaj velike priprave.

Domače vesti.

Snoči se je vršil pri »Tirolcu« sestanek volilcev od Sv. M. Magd. Zg. s svojimi poslanci. Vkljub nepopolnemu pozivu se jih je zbralo lepo število in so v živahnem pogovoru priobčili navzočima gg. posl. Miklavcu in dr. Wilfanu svoje številne želje in zahteve. Pogovor je dokazal veliko zanimanje od strani volilstva za javna vprašanja. Poslanca sta obljubila, da se bosta s svojimi tovariši vred zavzemala za upravičene zahteve.

Socialno-demokratska — »dobrosrčnost«. V graški »Tagespost« z dne 17. t. m. na 4. polji čitamo pod naslovom »Poslano« sledeče vleznačilne besede: Glasmo prošnje za ružbe z dne 14. oktobra 1913, ki jo imam pred seboj, je gospod državni poslanec Vincenc Muchitsch zarubil neko ubogo vdovo na podlagi plačilnega povelja z dne 11. aprila 1913, št. M. 331/13, zaradi ostanka najemnine v znesku — 88 vinarjev in 1 krole 48 vinarjev stroškov. — Dr. Ludwig Kammerlander, odvetnik in obč. svetovalec. — Pripominjamo, da je Muchitsch socialnodemokratski državni poslanec.

Na lepem našem »Piccolo« smo zasledili še eno lepo stran, ki še le prav povzdiga njega lepoto in moralno zvišenost. — Zasledilo smo, namreč prav v isti številki, kjer agitira proti avtomobilni zvezi Trst-Bazovica-Lokev — inerat, ki dela reklamo prav za tisto avtomobilno zvezo. »Piccolo« je torej tvor dveh duš: ena se razkriva v prvem, druga v drugem delu lista. Prva je bila čista, idealno-italijanska, druga je čifutsko-kramarska. Ako vspremdimo ti dve duši, vidimo še le »Piccola« v vsej njega veličini in zvišenosti. Kdor zna, pa zna! Tako je »Piccolo« dvakrat oškodoval ono podjetje: enkrat s tem, da je vzel denarja za mastno plačani inserat, v drugič pa s tem, da agitira proti! Naj mu dobro tekne!

Na adresu poštnega ravateljstva. Gospa Ana Badalić, stanujoča Via del Tozzo št. 16 je poslala dne 16. t. m. s pošto nazkaznico 30 K na adresu Lucija Faganel v Oseku, pošta Sempas. Včeraj pa je dobila od adresatnega pismo, ki jej javlja, da denarja še ni prejela. Rečena odpošiljateljica nam je pripovedovala celo o slučaju, da neki adresat celo par tednov po odpošiljativni ni dobil denarja, poslanega iz Ljubljane. Na pošti v Sempasu mora torej vladati precejšnje nered, ki bi mu morala poštna uprava odpomoci, če treba tudi z energičnimi odredbami.

Iz jugoslovanskih Aten do jugoslovanske Šparte (Dubrovnik, Boka Kotorska in Crnogora) je naslov predavanju, ki se vrši v soboto dne 23. t. m. ob 8.30 zvečer v veliki dvorani »Slovenske Čitalnice«. Gospod predavatelj, ki je izvrsten poznavalec južnega Balkana nam bo gotovo podal jasno in objektivno sliko tamošnjih razmer. Predavanje bo pojasnjevalo čez 100 skriptičnih slik, etnografskih in pokrajinskih. Ker se to velemisrno in posebno za sedanjí čas tako važno predavanje vrši samo enkrat, zato se vabijo vsi, ki se za to zanimajo, da se tega predavanja v soboto polnoštevilo udeležijo. Režijski prispevek za člane »Slovenske Čitalnice« 20 vin. za nečlane 40 vin.

Rudolf Pregarc izpuščen na svobodo. Včeraj je bil iz tukajšnjih zaporov izpuščen na svobodo Rudolf Pregarc, ki je bil, kakor znano, aretiran radi dogodkov 1. majnika. Ob enem je zastavljena vsaka nadaljnja preiskava proti njemu.

Prav jim priha vsaka neumnost ih vsaka lumparija! Neki našinec se je razgovarjal te dni z nekim Italijanom o političnih dogodkih zadnjih dni. Našinec je očital Italijanom njihovo beračenje za nemško pomoč, ker da ni v čast stranki, ki se sicer tako glasno ponaša, da je gospodarica v deželi, če se ponižuje in prosi pomoči pri elementu, ki ni domač, ki je tu le gost in ki nima niti pravice domovinstva. In on Italijan je iskreno priznal, da občutijo to in da jih zveza z Nemci silno ženi. Ali, kaj hočete — je dostavil v opravičenje — ko pa smo Italijani v Trstu, v Istri in v Gorici zašli v tako prekeren položaj, da nam je dobrodošla vsaka pomoč, pa naj je prišla od koder-koli, le Slovnam je vsako sporazumljenje izključeno. Ni — je rekel — nas srce dovelo v zvezo z Nemci, ampak — sila! Tu bi sicer mi lahko načeli vprašanje, ali je bilo potrebno, da so Italijani zašli v tak položaj? Ali ni marveč krivda le v njih samih, ker so v svoji strasti, v svojem sovraštvu proti

nam in v svoji nebrzdilivi gospodarstvalni željnosti odklonili zvezo z avtohtonom prebivalstvo druge narodnosti, torej zvezo, ki bi bila naravna, in raje sklenili zvezo, ki je nenaravna, ki je najgrši, najneravnejši in tudi najnespametnejši konkubinatski? Pa pustimo to, ker nas zanima neki drugi pojav, ki dela položaj naših Italijanov še posebno prekeren, pojav, da konkubina — nemška zaveznica — ni nič kaj zanesljiva! Je pač le... konkubina! Opažamo namreč čuden fenomen: čim glasneje kriče tržaški Nemci o potrebi njihove zveze z Italijani, tem redkeje postajajo v velikem nemškem časopisu glasovi, ki bi se tako odkrito in odločno postavljali na stran Italijanov in opravičevali njihovo divjanje, kakor je delalo to nekdanj skoro vse nemško časopisje. Posebno se je opazalo to po dogodkih 1. majnika in ob demonstracijah po Italiji. To je hudo razočaranje za naše Italijane. V tem je tudi razloga, zakaj italijansko časopisje poželjivo gleda s svojega svetilnika tja na okoli, ali se morda vendar ne bliža od kje kak važnejši nemški list na pomoč v tej stiski? In čim redkejši so ti glasovi, tem hlastnejše jih citira italijansko časopisje. Taki slučajni so prava festa in palazzo pri našem — »Piccolu«. Tako praznik ima sedaj, ko je zasledil v »Innsbrucker Nachrichten« članek, ki kriči proti »slovanski politiki v Trstu«, o »Slovincih in Italijanih v Avstriji«. To je »Piccolo« posebno masten griljaj s svojo trditvijo, da je sedanja narodna organizacija Slovincem v Trstu produkt c. kr. vlade!! Trditve je že sama na sebi tako absurda in je v tako kričečno nasprotju z dejstvi in dogodki vse minulosti, da res ne bi trebalo izgubljati niti besedice v nje pobijanje. Ali nati, kakor jo podkreplja nemški list, je tako interesanten in značilen, da ga moramo vendar omeniti. Začenja namreč z letom 1867 z — lažjo, češ, da tedanji Slovenci niti niso imeli jezika, marveč le narečje, ki so je govorili le nižji sloji. Še le vlada da jim je ustvarila jezik!! Prosimo, tista vlada, ki je od tedaj pa do danes vedno le ovirala naše narodno gibanje in ki še danes v vsakem pojavu krepkeje narodne zavesti med Jugoslovani vidi — veleizdajo!! Vlada je — pravijo »Augsburger Zeitung« — dala Slovincem sredstva za sedanji njih boj proti Nemcem in Italijanom. In kaj vse je počela avstrijska vlada v ta namen: na svoje stroške je pošiljala slovenske mladenčce celo na Francozko, da so tam sestavljali — slovensko gramatiko! Tako je vlada ustvarila slovanski narod, ki se sedaj množi po plodovitih svojih — žena!! (Fecondità). To plodovitost povpspešujejo tudi — klerikalni upli-vi!! Menda se krolhotate tudi vi, cenjeni čitatelji, taki — oslariji. Čudimo se le, da ni šel nemški list dalje — zakaj pa ne, če že gazi tako globoko po mlaki neumnosti — do trditve, da avstrijska vlada posreduje kakor babica pri vsakem slovenskem porodu!! Neumnost je tako piramidalna, da se je je nekoliko ustrašil celo »Piccolo«, kajti pripominja, da za te navedbe prepušča odgovornost Nemcem, ker ti da bolje poznajo Ljubljano. Pač pa s slastjo ponatiskuje denunciacijo o srbofilstvu — slovenske duhovščine in dra. Susteršiča!! Drzneje se pač ne more biti resnice po glavi. In prosimo, to ponatiskuje s slastjo tisti »Piccolo«, ki je še nedavno temu slovensko zatrevljal, da se nobenemu plemenu ne sme šteti v greh, če simpatizuje s soplemenjaki — v sedanji državi! Takovo je njihovo poštenje in takovo je njihov liberalizem; ta lepi princip naj bi veljal samo za Italijane!! Svoj dokaz, da je vlada ustvarila slovensko narodno gibanje, razpreda nemški list in za njim »Piccolo« od prvega katoliškega shoda, preko znanih dekretov princa Hohlenlohe, pa do dogodkov 1. majnika in prihaja do zaključka, da so imeli Italijani popolnoma prav, ko so reagirali proti slovenskemu sprevodu, ter konstatuje, da ima slovenska borba na severu proti Nemcem, na jugu proti Italijanom — isti izvor: c. k. vlado!! In na koncu konca: Nemci in Italijani morajo biti zavezniki in avstrijski in italijanski minister za vnanje stvari morata najodločneje nastopiti proti politiki avstrijske vlade, ki je v obetno škodo za interese trozvezne politike!! — To bi bil torej njihov dokazljivi material za označeno krivdo vlade: laži, vzvračanje, falzificiranje dejstev in trditve, ki se ne morejo vzdržati niti za hip na solncu zdrave človeške pameti. Nemški list pravi sam, da slovensko gibanje datira od leta 1867. Ali pa nič ne ve, da so v tej dobi namestnikovali v Trstu Depretisi, Rinaldini, Goessi, katerih imena značijo nepretržno vrsto proganjanja Slovencev, dobo, ko je talijanska gospodovalna stranka mogla naravnost kupovati izvestne c. k. funkcionarje, da niso bili nič drugega, nego izvrševalci nje ukazov!! Da se je slovensko gibanje vendar le razvijalo dalje, na tem gotovo ne zadene krivda tacihi namestnikov, ki so gospodarili v Trstu cela desetletja in ki so bili organi iste c. k. vlade, ki jo sedaj obdolžujejo, da je mati in hraniteljica slovenskega gibanja. — Naši Italijani morajo biti res še v zelo prekerem položaju, da jim prihaja prav vsaka neumnost in vsaka — lumparija. Kajti tiste večne denunciacije so res lumparija, ki bi se jo morali sramovati ravno Italijani, če radi vse svoje minulosti in svojega programa sedanosti in za — bodočnosti. Nekoliko doslednosti in poštenja treba vendar tudi v politiki!

Iz nove proste luke nam pišejo: V četrtak, 14. dne t. m., okoli 2 popoldne je prišlo v skladišču tvrde Odorice do prererkanja med laškimi in našimi delavci. Neki Italijan je grozil našim ljudem in je nekemu Hrvat cel preklel zemljo, na kateri je bil rojen. Hrvat je na tako žalitev odgovoril s tem, da je priložil Lahu par klofat. Ta do-

godek pa je videl redarški nadzornik Asquini, ki je potegnil sabljo iz nožnic in tako pridrl v skladišče. Tu je s tako silo butnil onega Hrvata s pestjo, v kateri je držal sabljo, da je delavec padel na tla. Seveda je bil nato še aretiran. Izpustili pa so ga kmalu. — Dogodek se je dogodil prav tako, kakor smo tu opisali, in zato vprašamo le: ali je res dovoljeno, da smejo redarji na tak način skrbeti za mir in red?

»Pravljamo.« V poročilo o delegacijskem zasedanju, priobčenem v včerajšnji številki »Edinosti«, je zašla precej moteča pogreška. V poročilu korespondenčnega urada je bilo namreč izpuščeno ime delegata dr. Šusteršiča in je bil ves oni govor pripisan delegatu grofu Lützowu. Dr. Šusteršičev govor pričinja tamkaj, kjer je govor o protivstrijskih demonstracijah v Italiji.

Tržaška podružnica »Slovenskega planinskega društva« naznanja, da se bodo izdale tudi letos potom osrednjega odbora S. P. D. dijaške izkaznice, ki dajo pravico do brezplačnega prenočevanja po planinskih kočah, domih i. t. d. »Slovenskega planinskega društva«. Dijak, ki žele dobiti te izkaznice, naj pošle najkasneje do 15. junija t. l. svoj natančen naslov in pristojbino 40 vinarjev na tržaško podružnico »Slov. planinskega društva« ul. Torre bianca št. 41, I. nad.

Podzemski jama »Dimnice« v Slivjah. Tržaška podružnica »Slovenskega planinskega društva« je dogotovila vsa pota v podzemski jami »Dimnice« v Slivjah in jo je izročila prometu. Jama »Dimnice«, ki po svoji lepoti ne zaostaja za svetovno znano »Postojnsko jama«, se nahaja v bližini vasi Slivje in Markovčine, ki je od železniške postaje Hrpelje-Kozina oddaljena poltretjo uro, z vozom pa se dosepe po lepi državni cesti v dobri uri. Obiskovalcem iz Opotije in Reke pa je priporočati, da uporabljajo poštini avtomobil, ki vozi med Trstom in Opotijo. Dokler ni uredila podružnica S. P. D. potov, je bil obisk jame skoraj nemogoč, ali vsaj sila nevarna, kajti dostop je zapiral nad 25 metrov globoko brezno z gladkimi mokrimi stenami, ki jih je razjedla razdirajoča vodna sila. Sedaj nas vodi v brezno široka, z železno ograjo zavarovana pot, ki se vije v živo skalo vsekanja od temnih stenah. V nekaj minutah dospemo po teh galerijah do grobljastega brezna, ki se razširja v dve strani, v daljšo in krajšo jama. Nakrat stojimo v velikanskem domu, ki ga razsvetljuje močna acetilenska luč. Dolgotrajno je bilo to delo; pred nami je sto in tisočletno delo umetniške roke — narave. Ta večni zidar nikdar ne počiva, ni mu nikdar omahnila delavna roka, ampak tvori venomer, oblikuje, podira, popravlja, izpreminja. Stene, strop in tla, vse je polno kipov, podob, fresk in kristalnih kaskad. Mogočni stalagmiti in stalaktiti, najhujši oblik polnijo nadalje visoke dvorane in razsežne dome, katerih stene so polne biserno čiste sige in nadpranih zaves. Opazovalcevo oko bega od umotvora do umotvora in vedno zapaja lepše, veličastnejše tvorbe. Jama je tako polna naravnih krasot, da ni najti besed, s katerimi bi mogel primerno opisati to podzemsko čudo, temveč je treba le posetiti jama in se na lastne oči prepričati. Tudi prvi najvažnejši pogoj tvorjenja podzemskih jam — voda, — krasi dvorane in z bobnenjem in šumom vznemirja grobno tišino. Močan potok vre v jami iz skalne razpoke in se zopet izgublja v skalnih ožinah; vendar želeč si bega dne privre po daljšem podzemskem teku za vasjo na dan. Po vseh delih jame vodi nad podrg meter široka, lepo izpeljana pot, tako da so obiskovalcem dostopni vsi prostori. Jama razsvetljujejo izvrstne, nalašč za to prirjene acetilenske svetilke s 6 do 8 gorilci. Vstopnice prodaja v Slivjah gostilničar Ivan Bubič in v Markovčini gostilničar J. Grl. Vstopnina znaša z vodnikom in z razsvetljavo za osebo 3 K; člani S. P. D., ki se izkažejo z društveno izkaznico, plačajo 2 K. V Hrpeljah, kakor tudi v Slivjah in Markovčini, so vozovi za prevažanje oseb vedno na razpolago; v kratkem pa otvorijo avtomobilno vožnjo med Hrpeljem in Trstom, kar bo posebno ugodno za obiskovalce podzemskih jam »Dimnice«.

Tržaška sokolska župa. V nedeljo, dne 24. t. m. ob pol devetih dopoldne se vrši v vadijski sobi Sokola v Trstu seja župnega predsedstva. Dnevni red zelo važen. Starosta.

Društvene vesti.

»Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov.« Na nedeljskem občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Černigoj Venceslav, revident južne železnice, podpredsednik Leitgeb Anton, asistent državne železnice, Repič Fran, revident južne železnice; odborniki: Dolinar Josip, adjunkt drž. žel., Ilesic Oroslov, asistent juž. žel., Ilijic Ivan, asistent drž. žel., Irgolic Anton, asistent drž. žel., Lisec Rudolf, višji revident juž. žel., Merz Karol, asistent juž. žel., Novak Ivan, adjunkt drž. žel., Vidič Rudolf, asistent drž. žel., Zupančič Karol, adjunkt drž. žel., Zagar Josip, asistent drž. žel.; namestniki: Hillmayr pl. Karol, revident drž. žel., Košta Martin, adjunkt juž. žel., Lavrenčič Hilarij, asistent drž. žel., Rome Martin, adjunkt juž. žel., Železnikar Josip, revident drž. žel.; računski pregledniki: Banel Ivan, revident drž. žel., Knafelec Alojzij, višji revident drž. žel., namestnika: Cvetnić Milan, asistent drž. žel., Kotnik Fran, revident drž. žel. — K poročilu o občnem zboru je še omeniti, da je pismeno pozdravil občni zbor tudi goriški deželni poslanec Grigič, ki se je opravičil, da se ni mogel udeležiti občnega zbora, ker je bil zadržan po drugih opravkih, in je želel zborovanju najboljše uspehov.

Ustanovni občni zbor podružnice Z. J. Ž. Trst I. V smislu sklepa zadnjega občnega zbora Z. J. Ž. se ustanovi v Trstu dve samostojni podružnici, in sicer ena za državne, ena pa za južne železnice. V nedeljo, dne 24. t. m. se ustanovi podružnica za državne železnice, in sicer pod imenom: podružnica Z. J. Ž. Trst I. — Ustanovni občni zbor se bo vršil imenovanu nedeljo, ob 3 popoldne v dvorani »Delavskega konsumnega društva« pri Sv. Jakobu. — Uslužbenice in delavce drž. žel. pozivljamo, da se udeležijo občnega zbora v čim največjem številu.

narja 500 ponarejenih 20kronskih bankovcev, ki so torej predstavljali 10.000 kron ponarejenega denarja. Povedal mu je obenem, da so ti bankovci tako dobro ponarejeni, da jih ne more nihče razločiti od pravih. No, kupčija je bila sklenjena in dogovorili so se, da se naslednji dan sestanejo v bližini vrta pred kolodvorom južne železnice, kjer kupec izroči 2000 kron dobrega denarja za 10.000 kron ponarejenega. Kakor smo že prej povedali, je pa mladenič vse to prijavil policiji, ki je poskrbela, da so bili ob uri, za katero je bil zmejen sestanek, tam tudi policijski agentje. Ta sestanek se je vršil predsončnim. Ko je prišel mladenič-kupec na dogovorjeno mesto, je že našel tam enega onih dveh, ki sta mu bila ponudila kupčijo. S ta proti Sylosu in tam je oni neznanec izročil kupcu nek omot, čaka, da mu kupec s svoje strani izroči 2000 kron. V istem hipu so pa planili nadenj policijski agentje, ki so bili skriti tam blizu, ter so ga takoj aretirali in uklenili. Njegov pajdaš je med tem časom opazoval ves prizor iz vrta pred kolodvorom, in ko je videl, kako se je vsa stvar zasukala, je hotel pobegniti, a ni vtegnil: dva druga policijska agenta, ki sta pazila nanj, sta prišla tudi njega. — Na policiji so odprli omot, ki ga je bil prodajalec izročil onemu mladeniču in v katerem je imelo biti 500 ponarejenih 20kronskih bankovcev, a našli so v omotu le dva, in sicer prava bankovca po 20 kron: enega zgoraj in drugega spodaj, dočim je bil med njima čist papir. Omot je bil na robovih pobarvan, kakor bi obstajal iz samih 20kronskih bankovcev ter je bil trdno zvezan s žico. Na ta način sta hotela ona dva tiča oslepiti onega mladeniča: žrtvovati sta hotela dva dobra 20kronska bankovca in mu za 2000 kron prodati kup papirja. Če bi bil on slepo pristal na to kupčijo, bi ju ne mogel niti več ovaditi, ker bi ga bili obdolžili, da je hotel kupiti ponarejen denar. — Eden teh dveh tičev je dobroznani 45letni Peter Norbedo, ki se je izdajal za sodnega zemljemerca. Znan je pa še izza dobe, ko je imel opraviti z oblastjo radi tatvine keliha stolne cerkve v Kopru. Drugi je pa 37letni Ivan Stenovich, stanujoč v ulici Cancellieri št. 109. Tudi ta je dobro znan policiji in sodišču. Z Norbedom sta se spoznala v koprski kaznilnici, kjer sta presedala skupaj nekaj let.

Morilec inženirja Pichlerja aretiran? Trdi se, da je bil na otoku Krfu aretiran neki človek, katerega zunanost baje popolnoma odgovarja osebnemu popisu onega Maria Zanierja, ki je pred štirimi meseci umoril inženirja Pichlerja v »Tržaškem tehničnem zavodu« (Stabilimento tecnico Triestino). — Na otoku Krfu aretirani človek se je za legitimiral z dokumenti, ki se ne glase na ime Zanierja.

Tržaška sokolska župa. V nedeljo, dne 24. t. m. ob pol devetih dopoldne se vrši v vadijski sobi Sokola v Trstu seja župnega predsedstva. Dnevni red zelo važen. Starosta.

Društvene vesti.

»Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov.« Na nedeljskem občnem zboru je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Černigoj Venceslav, revident južne železnice, podpredsednik Leitgeb Anton, asistent državne železnice, Repič Fran, revident južne železnice; odborniki: Dolinar Josip, adjunkt drž. žel., Ilesic Oroslov, asistent juž. žel., Ilijic Ivan, asistent drž. žel., Irgolic Anton, asistent drž. žel., Lisec Rudolf, višji revident juž. žel., Merz Karol, asistent juž. žel., Novak Ivan, adjunkt drž. žel., Vidič Rudolf, asistent drž. žel., Zupančič Karol, adjunkt drž. žel., Zagar Josip, asistent drž. žel.; namestniki: Hillmayr pl. Karol, revident drž. žel., Košta Martin, adjunkt juž. žel., Lavrenčič Hilarij, asistent drž. žel., Rome Martin, adjunkt juž. žel., Železnikar Josip, revident drž. žel.; računski pregledniki: Banel Ivan, revident drž. žel., Knafelec Alojzij, višji revident drž. žel., namestnika: Cvetnić Milan, asistent drž. žel., Kotnik Fran, revident drž. žel. — K poročilu o občnem zboru je še omeniti, da je pismeno pozdravil občni zbor tudi goriški deželni poslanec Grigič, ki se je opravičil, da se ni mogel udeležiti občnega zbora, ker je bil zadržan po drugih opravkih, in je želel zborovanju najboljše uspehov.

Ustanovni občni zbor podružnice Z. J. Ž. Trst I. V smislu sklepa zadnjega občnega zbora Z. J. Ž. se ustanovi v Trstu dve samostojni podružnici, in sicer ena za državne, ena pa za južne železnice. V nedeljo, dne 24. t. m. se ustanovi podružnica za državne železnice, in sicer pod imenom: podružnica Z. J. Ž. Trst I. — Ustanovni občni zbor se bo vršil imenovanu nedeljo, ob 3 popoldne v dvorani »Delavskega konsumnega društva« pri Sv. Jakobu. — Uslužbenice in delavce drž. žel. pozivljamo, da se udeležijo občnega zbora v čim največjem številu.

Osrednji odbor Z. J. Ž. ima jutri, v petek ob 8 zvečer v društveni pisarni izredno sejo. Odborniki so naprošeni, da se seje polnoštevilno udeležijo.

Telovadno društvo »Sokol« na Opčinah vabi na II. Sokolski nastop, ki ga priredi dne 1. junija 1914 (binkoštni ponedeljek) na dvorišču g. Gorjupa ob 4 popoldne. Spored: 1) Proste vaje moškega in ženskega naraščaja, 2) Orodne vaje članstva, 3) Proste vaje članstva, 4) Skupine, 5) Telovadne igre naraščaja, 6) Ples v sokolovi dvorani. Vstopnina k veselici 50 vinarjev. Pri telovadbi in plesu svira sokolska godba iz Prvačine. — NB. V slučaju slabega vremena se veselica preloži.

Planinci! V petek zvečer je v Rojanu v društveni gostilni sestanek.

7. jun. petindvajsetletnica pevskega društva »Adrija« v Barkovljah.

Narodna delavska organizacija.

Velike krivice se gode postiljonom. Danes o tem nečemo obširneje pisati, ker bo danes dopoldne še enkrat intervenirala deputacija pri poštinem ravateljstvu. Sele nato zavzamemo odločno stališče.

Zaradi škandaloznih razmer pri postiljonih se bo vršil v nedeljo velik protestni shod. Opozorjamo na ta shod vse tržaško slovensko delavstvo, kajti potrebno je, da se enkrat odločno upremo proti neznosnim razmeram postiljonov. Omenjamo, da bo govoril na tem shodu kot glavni poročevalec drž. in dež. posl. dr. Rybář.

Sestanek na Frdeniču. Prip. odbor za ustanovitev svetoivanske podružnice NDO priredi v soboto ob 8 zvečer sestanek v »Kons. društvu« na Frdeniču. Vabljeni so vsi prijatelji NDO, da se tega sestanka, ki je važen, gotovo udeležijo.

Javen shod v Tržiču. Za nedeljo, 24. t. m., ob 10 dopoldne sklicuje »Nar. del. organizacija« javen shod v hotelu »International« v Tržiču. Govorila bodeta v razmerah slovenskega delavstva in o pomenu »Narodne delavske organizacije« dr. Kisovec in strok. tajnik Brandner iz Trsta. — Vse tržaško in okoliško delavstvo je vabljeno, da se tega shoda udeležijo v kolikor mogoče velikem številu. Gre za to, da tudi v Tržiču razširimo prepotrebno organizacijo slovenskega delavstva.

Vse naše odbornike in zaupnike prosimo, da se udeležijo zaupnega sestanka, ki bo jutri, v petek, ob 7 zvečer v društveni prostor. Na dnevnem redu je nedeljski shod proti krivicam, ki se gode tovarišem postiljonom. Stvar je važna, zato naj nihče ne izostane. Treba, da pokažemo postiljonom svojo solidarnost.

Zaradi »krumirstva« v Puli smo izvedeli zopet nekaj čednega. Sodrug Kermolj je imel namreč sestanek pekov v Puli, na katerem se je silno jezil na svoje sodruge, zakaj da so pri Deklevi tako napačno postopali, vsled česar ima on, Kermolj, toliko opraviti, poleg tega pa je prišlo nad 10 socialnih demokratov v zapor, veliko v brezposelnost in povrh vsega tega — kar je najglavnejše — socialno demokratična pekovska organizacija je začela propadati. Verjememo, da to Kermolju ni prav. S tem pa, da se je Kermolj jezil na bivše sodruge v pekarni Dekleve, ker so storili tak nepremišljen korak, je sam potrdil, da mi prav postopamo. Hvaležni smo Kermolju za to.

Godbeno društvo NDO. Vaje se bodo vršile namesto v četrti in v soboto v petek in soboto, to je 22. in 23. t. m. točno ob 8 zvečer.

V Nabrežini je trg za kamnoseke odprt.

Zahvala.

Čut globoke hvaležnosti mi velevala, da izrečem tem potom povodom svojega popolnega okrevanja, gospodu dr. Edmundu Rimini, specialistu za ušesne bolezni, najiskrenejšo zahvalo za izbornu izvedeno operacijo in ljubeznivo negovanje v vsej dobi zdravljenja.

Fran Brozovič,

član uredništva »Edinosti«.

Poslano*)

Vinko Majdič, valjni mlin Kranj

sporoča, da je od 21. maja njegov zastopnik tvrdka

Giulio Micolich, Trst, ulica Carlo Ghega št. 6

in prosi svoje cenj. odjemalce, da ohranijo tudi imenovanemu svojo naklonjenost. — Postrežba vedno najboljša in točna!

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu velevala zakon.

LEPE OBLEKE ZA BIRMANCE

v zelo veliki izberbi pri
BOHINEC & Co Trst

ulica Ponterosso 8, vogal ul. Nuova 13

**Vsakovrstne obleke za moške
dečke in otroke.**

Fine, elegantne obleke, katere izdelujejo najboljši krojači.

**Gostilniško društvo pri državnem
kolodvoru v Trstu**

vabi na

redni občni zbor

kateri se bo vršil dne 7. junija t. l. v društvenem lokalu ulica Lazzaretto vecchio št. 31 ob 10 uri dopoldne.

DNEVNI RED:

1. nagovor predsednika,
2. poročilo blagajnika,
3. poročilo tajnika,
4. odobritev računov,
5. volitev odbora in nadzornikov,
6. slučajnosti.

ODBOR.

Pristne orijentalne preproge

vsake velikosti in vsake razsežnosti, najfinejše in najbogatejše antične in moderne orijentalne preproge, orijent. bronce in haremska vezanja dobavlja

M. GABAI, Trst Corso, Capo di Piazza štev. 2 (Palača Modello)
Sprejemajo se vsaka popravila preprog in stare preproge se zamenjavajo.

NAZNANILO.

Cast mi je naznaniti slav. občinstvu, da sem odprl popolnoma novo pekarno v ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež. Najtinejše vrste moke. Prepečenci, slaščice, mrzle pijače, kakor tudi vino in likerji. Uljudno se priporoča **Alojzij Gulj**, prej na trgu Caserma.)

Tolstovrška slatina

vsled novih vrelcev Osetov in Silva vrelce je sedaj tako zboljšala, da prekaša vse znane slične vode.

Slovenci bodimo ponosni na te naše domače vode in kupujmo samo le to slatino.

Tolstovrška slatina ima toliko medicinskih snovi, da ni le dolžnost, ampak celo potreba in korist, da jo stalno rabi vsaka družina. — Pokojni dvorni svetnik Trnovec, koji je zelo rad to vodo užival, je rekel:

»Ne bi se smelo piti vina brez da bi se primešalo Tolstovrško slatino, koja zelo dobro učinkuje na prebavo in katere«.

Glavna zaloga za Trst in deželo:

VEKOSLAV PLESNIČAR
ulica Donizetti 3.

ARGENTINSKO OLJE

je vrsta najfinejšega olja, kateremu dajo konsumenti prednost radi njegovega izbornega okusa, ki prekaša vsako drugo.

Prodaja se po K 1.12 liter samo v zalogi olja in jesiha

Fran Costantin - Trst, V. S. Lazzaro št. 15
nasproti cerkve Sv. Antona Novega.

UMBERTO COMICI

zaloga stavbinskega materijala. -

Tovarna cementnih plošč in cegl.

TRST, Campo S. Giacomo 11 in V. Concordia 1

(Zadaj cerkva Sv. Jakoba)

V zalogi vedno novo dospelo blago.

Cene zmerne. Postrežba točna.

Rimske toplice

v Tržiču (Monfalcone)

Sezona od 1. junija do konca septembra.

Na novo prirejene in povečane vroče bronse in kloridne toplice. Jednakomerna toplina 38°-40° in naravne glenske kopeli. Analizirane od dvornega svetnika profesorja dr. E. Ludviga ter od njega in najslavnejših zdravnikov Dunaja, Prage, Gradca in Trsta najtopleje priporočene proti boleznim ischiae, kroničnemu in hudemu revmatizmu v sklepih in mišicah, živčnim boleznim vsake vrste, ter kožnim in ženskim boleznim. — Pojasnila daje radovoljno

Uprava.

Kranilnica in posojilnica v Tomaju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

XVI redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 1. junija t. l. ob 3. uri popoldne v

dvorani Vinarske zadruge v Tomaju.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Razni predlogi.

SVOJI K SVOJIM!

Ferdinand Gombač

Trst, ulica Molin a vento (Rocol) 25

priporoča cenj. občinstvu svojo

trgovino jestvin :: in

kolonijalnega : blaga

kakor tudi ŽGANJARNO.

Blago vedno sveže. - Postrežba na

dom. - - - Cene zmerne in solidne.

ZA BIRMO!

Slovenski botri in botre! - Obiščite
slovensko trgovino ur in zlatanine

Alojzij Povh
Trst, Trg Barriera 3,

kjer dobite blago po nizki ceni ter
s tem podpirate narodno podjetje!!

ZA BIRMO!

Birmanci! ALLA CITTA' DI LONDRA
Trst, ulica della Poste št. 5 - IVO KROŠEL - (prej M. Salarini)

Okusna izbira pomladanskih oblek od navadne do najfinejše za gospode in dečke. Velika zaloga blaga za moške obleke, katere izdeluje moderna avtor. lastna krojačnica. Eleganten kraj po nizkih in poštenih cenah. — NB. Se ne izkorišča geslo: Svoji k svojim! — POSTREŽBA NA DOM!

Botri!

Gos' ilne.

Gosilne.
Prenočišče - gostilna - buffet Hinko
Kosič Trst ul. Carradori 15. Vedno na razpolago
gorke in mlezljive jedi, kakor tudi pristno
domače svetokrižno vino, teran, in druge vrste
vina, kakor tudi D eherjega pivo. Za obilen obisk
se priporoča H osič. 2383

Ante Lisica, Trst ulica Lazzaretti vecchio št.
36. Zaloga vina s pridru-
ženo gostilno. -- Vino iz Visa iz Preljica prve
vrste. Gostilna v ulici Casimiro Donadoni št. 2 in
v ulici Campo S. Giacomo št. 15, v kateri se pro-
daja tudi dalmatinski tropinovec, likerji ter pre-
vout in marsala na drobno. V vseh gostilnah se
prodaja raznovrstna gorka in mrzla jedila ter
prvovrstno pivo. Cene zmjerne. -- Priporoča se za
obilen obisk. 2799

Mizarji.
Rudolf Komparu Trst, ulica Giuseppe Caprin
št. 3 priporoča cenjenemu
občinstvu svojo mizarstvo delavnico. Iz-
vršuje vsa v to stroko spadajoča dela in poprav-
ljanja. Načrti in projekti na razpolago. Po želji
prihaja tudi na dom. 2542

M. Majcen mizar v ulici Torquato Tasso (vo-
gal Belvedere) št. 28 se priporoča
slavnemu občin-tvu. Izdeluje spalne sobe in drugo.

Olje, kis, milo.
FR. BIAGGINI Trst, ulica Istria štev. 24.
Prodaja olja, kisa, mila in
drugo. 313

Dobroznana trgovina olja, kisa in mila. R. Furlan se nahaja sedaj v Rojanu za cerkvijo. Odpošlja po pošti od 5 l. olja naprej po zmernih cenah. 2317

Pohištvo.
Peter Maranzana ulica Massimo D'Azeglio št. 9. - Velika izdelovalnica kuhinjskega pohištva z zalogo popolnih kuhinjskih opar, kakor tudi posameznih ročadov. Poprave vsakega pohištva. Delo solidno in tudi zaščeno. 2750

Pohištvo in tapetarije po že znano nizkih cenah, katere se ne dobi drugje. Spalne sobe iz vsakovrstnega lesa, rezane od 330 kron naprej. Jedilne sobe od 400 kron naprej. Nova zalogla S. BROD, ul. Sfero nuovo 7. I. nadst. na strani pošne palače. Po dogovoru ojašanje plačevanja.

Dve postelji vzmeti, nove žimnice K 86.— Po
polna spalna soba z žimnicami K 290. V
Fonderia 12, 1. 231

Restavracije.
Restauracija „Alfa Stazione“ Trst, T. pred južnim kolodvorom 3 — Najugodnija restavracija za putnike i meštane, jer je u blizini južnog kolodvora kraj javnega vrta in kjer se uživa poleti na obširnem prostoru pod nehom svet zrakom. Toči se izvestno pred in v 1. vrsto. Izborni brški vino, Farlansko in istrsko za don po 90 stot. liter. Domača kuhinja. Cene zmerno. — Lastnik Anton 112
Balkan.

Tapetarske delavnice.
Rudolf Bonnes Trst, ulica S. Zenone, številka 17, priporoča cenjenemu občinstvu svojo **TAPECARSKO DELAVNICO.** Izvršuje vsa vrstna fina in navadna dela, ki spadajo v to stroko. — Delo solidno. — Cene zmerne.

A. RIEGER Trst, Via Barriera v. 33, vrata 13
Damska krojačnica. Izdeluje vsa
kovrstne obleke po angleškem in francoskem kroj-
plesne obleke, obleke za pnoke, bluze za gledal-
šce itd. Cene zmerne.

Trgovine s prekajenim mesom
Prilporečam cenjenemu občinstvu svoj buffet
Točim provrno Dreherjevo pivu
na pipo brez aparata, in vsakovrstnega vina. Trst
ulica Sanita štey. 24. (nasproti muzeja Revol
tela). Lastnik: JOSIP TOMAŽIČ.

Železnine.
Kupujem železo, stare kovine: Anton Cernec
 Trst, ulica Olmo št. 14. 186

Podružnica TRST - GORICA

[illegible]

Konflikte Sessan

Корпусе **Беојан**